

DOPIS

LA PNP, f. K. Kálal. Originál, rukopis.

- 1 – Vajanský byl odsouzen do vězení a proto Kálal váhal s uveřejněním článů v Naší době proti němu – viz dokument 38.
- 2 – Viz O věcech slovenských. In *Naše doba* 8 (1900) sešit 1, s. 28–37; sešit 2, s. 106–112; sešit 3, s. 189–192. *Naše doba* 9, (1901), sešit 4, s. 266–273; sešit 5, s. 337–346.

Vavro Šrobár T. G. Masarykovi
Ružomberok, 2. října 1900

/40

Ružomberok, 12/10 1900

Drahý pane profesore,

z denních listů Vám je známo, jak krutým trestem stihla kr[álovská] uher[ská] kurie^a Martinčany, kteří vítali Pietra, když se vracel z vězení.

Dnes-zíttra jede deputace k Széllovi pozostávající z dam slovenských prosit o omi-lostnění. Nepořídí-li ničeho u Szélla, pojedou do Vídně ke Královi.¹

Za takových okolností bylo by velice dobře, kdyby se dělal tlak na maďarské mínění z venku, neboť doma maď[arská] žurnalistika nechce vůbec psáti o tom velikém trestu.

Myslíme, žeby nejvíce zavázilo slovo Neue Fr[ei]e Presse ze všech vídeňských časopisů denních. Proto obracím se k Vám s prosbou (jak za sebe tak i za národovce ružomber-ské), zda-li by ste se laskavě nepřičinil, by nějaký sebemenší článeček, neb aspoň zpráva o tomto trestu, nezasloužené velikém, dostala se do N[eue] Fr[ei]e Presse.

Tyto řádky píšu z návodu p. VI. Makovického, který byl v Martině a který také pojedje do Pešti s dámskou deputací před Szélla. Připojuju dvě čísla N[árodných] novin, v nichž je článek Pavla Mudroňa, v němž dokazuje z právníckého stanoviska nespravedlivost posouzení obviněných.

Minulého týdne byl u mne technik pražský Štefánik z Košarísk v nitranské stolici, syn ev[angelicko] aug[sburského] v[yznání] faráře. Musel opustit dům otcovský pro stále nadávky a urážky svého otce proto, že se hlásí k Hlasu a že zastával antirituální stanovisko v polenském případě.

Z Ružomberka jede do Mikuláše, kde má staršího bratra kaplanem u Janošky; ten ho prijal zrovna tak jako jeho otec. I vrátil se do Ruž[omberka] a v pátek jel do Černilova u Hradce, odtud pak do Prahy. Vzdor tomu, že zůstal takřka o holé dlani, šel pevný a odhodlaný do světa. Je možno, že přestoupí na filosofii jako Zigmundík, technik, syn učitele z Pezinku.

Tu nenávisť k Vám a nám šíří konzekventne Hurban² v N[árodných] novinách lžemi a pomluvami. A nyní žádají si Vaši pomoci a Vašeho vplyvu za hranicemi Uher.

Je mi protivno přimlouvati se o pomoc pro Hurbana a kdyby nebylo Mudroňa a Halaša a ostatních hodných lidí, ani bych Vás neprosil o tuto pomoc, neboť vím, že pro Hurbana i pro Slováky, čtenáře N[árodních] n[ovin], je z morálního stanoviska dobro, když by Hurban už více ani nepsal do N[árodních] novin.

Takto, až se osvobodí, bude zase dále lhát a nadávat, másti lidi a budit nepřekně vášne, zášti a nenávisti.

Byl jsem 14 dní v Pešti na Kursech lékařských. Překvapila mě čistota města, vzorné nemocnice a veliká kulturní práce Maďarů. Na kursu bylo nás nejvíce z národních krajů – a asi 2/3 židů lékařů. Měli jsme i takového profesora Elischera, prof. ženských nemocí, který nám všechno ukazoval tak, jak se nemá dělat. A ukazoval to schválně, aby nás zmátl. Na banketě se vychvalovali profesori a žáci. My jsme připomněli, že takoví Elischerové nedělají čest uherským klinikám. Pak se více nevychvalovali a byla mračná nálada. S Dušanem jsem vegetariánčil; z počátku mi bylo špatně, pak ale dobře.

Co jsme byli v Pešti, přičinili jsme se, že započal vychodit krejcarový slovenský deník³ v Pešti. Prvé číslo vyšlo už v neděli. Stojí i zde 1 kr. Žid Székely Viktor, podnikatel na rozšiřování 1 k[rejca]rových časopisu maďarských a nemeckých je vydavatelem toho denníku nepolitického slovenského. Redaktorem je Milan Hodža, právník (dostává 50 zl. měsíčně) a druhý spolupracovník Borgar (za 35 zl. měs[íčně]).

Denník tento nebude dělat politiku, ale může citovat mínění jiných časopisů a tak jen formálně se nebude vlastní politikou zabírat.

Důležitost toho podniku pro nás je veliká, neboť v Pešti je mnoho Slováků, kteří dosud nic neb málo čtli. I okolo Peště je mnoho dědín čisto slovenských a tam má všude ten Székely své agenty, kteří budou rozšiřovat slov[enský] časopis.

Pro Ružomb[erok] jsme objednali předběžně 100 exemplářů – agentem je zase Žid. Má 35% čistého na 100 exemplárech.

Jakmile vyjde více čísel, podám obsírnější zprávu do Času o tomto denníku. A ještě jedno: prosím Vás, kdyby správa Času zasílala 1 ex[emplář] pro náš denník, aby mohl o českých věcech referovati v něm dle zpráv spolehlivých.

Práce lékařské teď není téměř žádná; jsou krásné časy, teplé a jasné dni.

Srdečně Vás pozdravuju, celou rodinou Vaši a značím se v úctě

Vám oddaný

V. Šrobár

Ružomberok 2/X 1900.

DOPIS

AÚTGM, f. T. G. Masaryk, sign. Kor-I-28, k. 691. Originál rukopis.

JIRÁSEK, J. Z korespondencie predstaviteľov českého a slovenského národného hnutia na prelome 19. a 20. storočia (II. časť). In: *Historický časopis 17* (1969), č. 3, s. 427–429.

a – Okresní soud.

1 – K uherskému králi, tj. k císaři Františku Josefovi I.

2 – Svetozár Hurban Vajanský.

3 – Slovenský denník, v letech 1903–1914 přeměněn v Slovenský týždenník.